رویش روان شناسی، سال ۱۳، شماره ۷، شماره پیاپی ۱۰۰، مهر ۱۴۰۳
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),13(7), 2024

نقش نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای

The Role of Students' Psychological Needs in Internet Addiction Through Mediation Coping Styles

مریم سلیمانی
دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.
اسحق رحیمیان بوگر (نویسنده مسئول)
دانشیار گروه روان شناسی بالینی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.
فائزه جهان
استادیار گروه روان شناسی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

Maryam Soleimani
PhD Student in Educational Psychology, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran.
Isaac Rahimian Boogar *
Associate Professor, Department of Clinical Psychology, Semnan University, Semnan, Iran.
i_rahimian@semnan.ac.ir
Faezeh Jahan
Assistant Professor, Department of Psychology, Semnan Branch, Islamic Azad University, Semnan, Iran.

چکیده

هدف این پژوهش بررسی نقش نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی بود که به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانشجویان کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ به تعداد ۷۱۸ نفر بود که از بین آن‌ها ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع-آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ (IAQ، ۱۹۹۶)، راهبردهای مقابله‌ای لازاروس (WCQ، ۱۹۸۰) و نیازهای روانشناختی لاگواردیا و همکاران (PNQ، ۲۰۰۰) استفاده شد. به منظور تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج نشان داد که اثر مستقیم نیازهای روانشناختی بر اعتیاد به اینترنت معنادار بود (p<۰/۰۰۱). از طرفی اثر غیرمستقیم نیازهای روانشناختی با میانجی‌گری سبک‌های مقابله‌ای بر اعتیاد به اینترنت معنادار بود (p<۰/۰۰۱). شاخص‌های نیکویی برازش نیز حاکی از برازش مناسب مدل بود. بر اساس یافته‌های این پژوهش نتیجه‌گیری می‌شود نیازهای روانشناختی با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای می‌تواند اعتیاد به اینترنت در دانشجویان را تبیین کند.

واژه‌های کلیدی: *سبک‌های مقابله‌ای، نیازهای روانشناختی، اعتیاد به اینترنت، دانشجویان.*

Abstract

The purpose of this research was to investigate the role of the psychological needs of students in Internet addiction through the mediation of coping styles. The method of research was a descriptive correlation, which was done by the structural equation modeling method. The statistical population of the research included all undergraduate students of Islamic Azad University, Garmsar branch in the academic year 2018-2019, numbering 718 people, of which 250 people were selected by the available sampling method. Internet Addiction Questionnaire (IAQ) by Young (1996), Lazarus Coping Strategies (WCQ) (1980), and Desi and Ryan's Psychological Needs (PNQ) (2000) were used to collect data. To analyze the data, structural equation modeling was used. The results showed that the direct effect of psychological needs on Internet addiction was significant (p<0.001). On the other hand, the indirect effect of psychological needs with the mediation of coping styles on Internet addiction was significant (p<0.001). The goodness of fit indices also indicated the appropriate fit of the model. Based on the findings of this research, it can be concluded that psychological needs through the mediation of coping styles can explain internet addiction in students.

Keywords: *Coping Styles, Psychological Needs, Internet addiction, Students.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت :** دی ۱۴۰۱ | **پذیرش:** مهر ۱۴۰۲ | **ویرایش نهایی:** مهر ۱۴۰۳

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

مقدمه

امروزه سیستم کامپیوتر و توسعه سریع فناوری اینترنت موجب شده تا هر کاربری به گونه‌ای با این تکنولوژی سروکار پیدا کند. چنین تقاضای گسترده به اینترنت برای تعداد زیادی از کاربران به ویژه دانشجویان با معضلات گوناگون بهداشت روانی و محدودیت‌هایی در برقراری ارتباطات مناسب اجتماعی همراه شده است. به همین منظور امروزه پدیده اعتیاد به اینترنت[1] یکی از بحث‌های مهم در تمامی جوامع به شمار می‌رود (حکاک و همکاران، ۱۳۹۸). اعتیاد به اینترنت یک موضوع بین‌رشته‌ای می‌باشد که علوم پزشکی، جامعه‌شناسی، رایانه‌ای، اخلاق، حقوق و روان‌شناسی هر کدام از زوایای متفاوتی قادر هستند تا این مشکل را نقد و بررسی نمایند. علی‌رغم تمام فوایدی که فناوری اینترنت برای بشر امروزی به ارمغان آورده است، این وسیله نوین ارتباطی به منزله یک شمشیر دو لبه بوده و می‌تواند مشکلات و پیامدهای فراوانی را به ویژه برای نسل جوان به وجود آورد (سکی[2] و همکاران، ۲۰۱۹). اعتیاد به اینترنت از دسترسی راحت به کامپیوتر و داده‌های آنلاین حاصل می‌گردد (لی[3] و همکاران، ۲۰۱۸). مشکل اعتیاد اینترنتی در ایران نیز به وضوح دیده می‌شود. از نظر متخصصان، معضلات اعتیاد اینترنتی از خطرات ناشی از اعتیاد به مواد مخدر بیشتر و مخرب‌تر است، در بحث اعتیاد به مواد مخدر، جسم افراد دچار آسیب می‌شود ولی در جریان اعتیاد اینترنتی روان آنان دچار مشکل شده و سبب ایجاد اختلالات جدی در زمینه سلامت روانی می‌گردد (خانجانی و همکاران، ۱۳۹۸). متخصصان این فناوری، استفاده بی‌رویه از سیستم اینترنت را باعث دور شدن کاربران از فضای اجتماعی و عمومی جامعه می‌دانند و معتقدند این شرایط در درازمدت تأثیرات مخربی را روی جسم و روان آنان می‌گذارد (بلاچینو[4] و همکاران، ۲۰۱۸).

یکی از موضوعاتی که بررسی آن در رابطه با دانشجویان مورد توجه بسیاری از روانشناسان قرار دارد نیازهای روانشناختی[5] است. نظریه نیازهای بنیادین روانشناختی، یکی از مهم‌ترین نظریه‌های مرتبط با بهزیستی است. این نظریه یک انشعاب فرعی از نظریه خود تعیین-گری است که پیشنهاد می‌کند ارضای سه نیاز اساسی روانشناختی موجب ارتقاء رفتار مثبت افراد و بهزیستی ذهنی می‌شود. این نیازها ذاتاً در وجود همه انسان‌ها بوده و شامل نیاز به خودمختاری[6]، شایستگی[7] و توانایی ارتباط[8] است (محمدزاده و همکاران، ۱۴۰۰). نیاز به خودمختاری، شامل داشتن احساس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت‌ها است و هنگامی اتفاق می‌افتد که افراد احساس کنند علت رفتارشان هستند؛ یعنی آنها احساس اراده مطمئن در انتخاب‌های خود دارند و قادر به عملکرد مطلوب هستند. نیاز به شایستگی عبارت است از نیاز به تأثیرگذار بودن در تعامل‌ها و ارتباط با محیط که بیانگر میل به استفاده از استعدادها و مهارت‌ها، دنبال کردن چالش‌های بهینه و تسلط یافتن بر آن‌هاست. نیاز به ارتباط به احساس اطمینان از ارتباط با دیگران و نیاز به تجربه خود به‌عنوان فردی لایق و سزاوار عشق و احترام، تعریف می‌شود (کوربین[9] و همکاران، ۲۰۲۳). اگر نیازهای اساسی روانشناختی دانشجویان در محیط آموزشی برآورده شود، مشارکت تحصیلی آن‌ها نیز افزایش می‌یابد. این نیازها مبنای نظریه خودتعیین‌گری را تشکیل می‌دهند و به عنوان انرژی لازم برای کمک به مشارکت فعال با محیط، پرورش مهارت‌ها و رشد سالم تعریف می‌شوند (ساهین و گلسن[10]، ۲۰۲۲). در واقع نیازهای اساسی روانشناختی یک سیستم کلیدی انگیزشی هستند که توضیح می‌دهند چگونه عوامل محیطی بر پیشرفت انسان تأثیر می‌گذارند (میرزایی و همکاران، ۱۳۹۹). نتایج مطالعه‌ای نشان داد ارضای نیاز به شایستگی و نیاز به ارتباط در مدرسه به‌طور مثبت و معنی‌دار و نیاز به خودمختاری به‌طور منفی و معنی‌دار تنظیم شناختی هیجان را پیش‌بینی می‌کنند (نیک‌خواه و یوسفی، ۱۴۰۰). همچنین در پژوهشی این نتیجه حاصل شد که ارضای نیازهای خودمختاری و شایستگی به طور قابل توجهی تأثیرات روابط والد- نوجوان و همسالان را بر اعتیاد به اینترنت واسطه‌گری می‌کنند (گائو[11] و همکاران، ۲۰۲۲).

1. internet addiction
2. Seki
3. Lei
4. Blachino
5. Psychological Needs
6. autonomy
7. competence
8. communication ability
9. Corbin
10. Sahin & Gulsen
11. Gao

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

از سوی دیگر دانشجویان در موقعیت‌های مختلف از سبک‌های مقابله‌ای[1] متفاوتی استفاده می‌کنند. سبک‌های مقابله‌ای به منزله روش‌های ترجیحی افراد می‌باشد که به منظور سازگار شدن با محیط و شرایط استرس‌زا استفاده می‌کنند. کیفیت انتخاب‌های مذکور نقش تعیین‌کننده‌ای در سلامت افراد دارد (لاکورس[2] و همکاران، ۲۰۱۸). از دیدگاه بیلینگز و موس[3] (۱۹۸۴) سه سبک متمایز وجود دارد. الف) سبک مسأله‌محور[4] که نشانه بارز آن عملکرد مستقیم به منظور کاهش استرس‌ها یا افزایش مهارت‌های مدیریت استرس می‌باشد، سبک مقابله اجتناب‌محور[5] که نشانه مهم آن دوری از رویارویی با عامل ایجاد کننده استرس‌زا است و سبک مقابله هیجان‌محور[6] که نشانه اصلی آن راهبردهای شناختی می‌باشد که کاهش یا برطرف ساختن عامل استرس‌زا را با ارائه نام و مفهوم جدید به تأخیر می‌اندازد (علاقبند و همکاران، ۱۳۹۹). سبک‌های مقابله‌ای از جمله متغیرهایی می‌باشد که در اعتیاد به اینترنت نقش اساسی و تعیین‌کننده دارد (لای[7] و همکاران، ۲۰۲۳). تنیدگی روانی[8] از بخش‌های جدا نشدنی زندگی افراد محسوب می‌شود که در ایجاد بیماری و یا تأمین سلامت نقش اصلی دارد. افراد در جریان موقعیت‌های استرس‌زا از راهبردهای مقابله‌ای متعددی به منظور کاهش تنش استفاده می‌نماید (ایز[9]، ۲۰۲۳). از منظر لازاروس و فلکمن[10] (۱۹۸۶) راهبردهای مقابله با استرس روش‌های تعیین‌کننده نیازهای درونی، بیرونی، فرایندی هدف‌دار و فعال در راستای پاسخگویی به عوامل تهدید کننده و مقید به بکارگیری از منابع ادراک شده می‌باشد. بدین منظور راهبردهای مقابله به منزله یک فرایند تعاملی هستند که همیشه به تبعیت از تجربه، اصلاح یا تغییر می‌یابند (کیانی و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین سبک‌های مقابله‌ای جزو خصوصیات شخصیتی هستند که با اعتیاد به اینترنت در ارتباط می‌باشند. به‌طوری که راهبرد حل مسئله در مقایسه با راهبردهای مقابله‌ای منفی، پیش‌بینی‌کننده مناسبی در گرایش اعتیاد به اینترنت محسوب می‌شوند (الزوبی[11] و همکاران، ۲۰۱۹).

نتایج پژوهشی نشان داد بین اعتیاد به اینترنت و راهبرد مقابله‌ای هیجان‌محور رابطه معنادار وجود دارد. آن‌دسته از افرادی که سبک مقابله‌ای در آن‌ها از نوع مسئله‌محور است کمتر از سایر افراد در شرایط تنهایی به سمت اینترنت گرایش پیدا می‌کنند (بامستراک[12] و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین مطالعات پیشین نشان داده‌اند که بین اعتیاد به اینترنت و سلامت روان رابطه منفی معنی‌دار وجود دارد؛ بدین معنا که با افزایش اعتیاد به اینترنت، سلامت روان کاهش می‌یابد. همچنین استفاده پرخطر از اینترنت منجر به بسیاری از واکنش‌های جانبی مانند افسردگی، اضطراب، خصومت، حساسیت بین فردی، روان‌پریشی، نشانه‌های روان‌شناختی، فقدان انرژی فیزیولوژیکی، اختلال خواب، اختلال عملکرد، ضعف ایمنی، علایم عاطفی، علایم رفتاری و مشکلات سازگاری اجتماعی می‌گردد (عسکریان و همکاران، ۱۴۰۱؛ طاهیر[13] و همکاران، ۲۰۲۱).

با توجه به مطالب ارائه شده می‌توان گفت که امروزه بنا به دلایل متعدد، استفاده از اینترنت توسط دانشجویان از میزان بالایی برخوردار است که اگر برای رفع این مشکل راهکار مناسبی اندیشیده نشود و برای استفاده بهینه آن برنامه‌ریزی لازم صورت نگیرد، موجب ایجاد وابستگی و دور شدن دانشجویان از رسالت اصلی می‌شود. از سوی دیگر اثرات منفی استفاده از اینترنت موجب بروز مشکلات عدیده‌ای بر سلامتی روانی، تصمیم‌گیری و نحوه مقابله با مسائل مختلف در زندگی آنان خواهد شد. از سوی دیگر از ضرورت‌های انجام این پژوهش می‌توان به این نکته اشاره کرد که استفاده از اینترنت می‌تواند مورد سوء استفاده قرار گیرد و استفاده بیش از حد آن، مخرب و اعتیارآور باشد. از سوی دیگر برابر بررسی‌های صورت گرفته تاکنون در هیچ پژوهشی به‌صورت همزمان تمامی متغیرهای پژوهش حاضر مورد مطالعه قرار نگرفته است. در این مطالعه فرض بر این است که نیازهای روانشناختی با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای در اعتیاد به اینترنت دانشجویان نقش دارد. بنابراین این پژوهش با هدف بررسی نقش نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای انجام شد.

1. coping styles
2. LaCourse
3. Billings & Moos
4. problem-Focused coping strategy
5. avoidant-focused coping style
6. emotional-Focused coping strategy
7. Lai
8. stress
9. Iz
10. Lazarus & Folkman
11. Alzoubi
12. Baumstarck
13. Tahir

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف جزء پژوهش‌های بنیادی و از نوع توصیفی- همبستگی به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ به تعداد ۷۱۸ نفر بود. حجم نمونه پژوهش براساس قاعده پیشنهادی محققان حوزه مدل‌سازی معادلات ساختاری مبنی بر آن بود که تعداد نمونه حداقل باید ۱۵ تا ۲۰ برابر تعداد متغیرهای مشاهده شده باشد (هومن، ۱۳۹۷). در این پژوهش هم با در نظر گرفتن ۳ متغیر آشکار و نیز احتمال ریزش شرکت‌کنندگان، افزایش دقت و تعمیم‌پذیری نتایج، تعداد ۲۵۰ نمونه واجد شرایط و داوطلب به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و وارد مطالعه شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل؛ دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، تحصیل در مقطع کارشناسی و علاقه‌مند به همکاری در پژوهش بود. همچنین معیارهای خروج شامل؛ عدم همکاری در پژوهش و و بی‌پاسخ گذاشتن حداقل ۵ درصد از سؤالات بود. لازم به ذکر است که در این مطالعه ملاحظات اخلاقی به شرح زیر رعایت گردید: ۱) رضایت آگاهانه و داوطلبانه شرکت-کنندگان، ۲) امکان خروج از مطالعه، ۳) احترام به حقوق و شخصیت شرکت‌کنندگان ، ۴) رازداری و امانت‌داری از سوی پژوهشگر و ۵) جبران خطرات احتمالی در حین مطالعه از سوی پژوهشگر. تجزیه و تحلیل داده‌ها با مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام شد و برای نیل به این امر از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۳ و AMOS نسخه ۲۳ استفاده گردید.

ابزار سنجش

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت (IDQ[1]): به منظور سنجش اعتیاد به اینترنت شرکت‌کنندگان از پرسشنامه‌ای که توسط یانگ[2] (۱۹۹۶) تهیه شده استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۲۰ ماده می‌باشد که بر اساس مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق پاسخ داده می‌شود. حداقل نمره ۲۰، حداکثر نمره ۱۲۰ و نقطه برش نیز ۷۰ می‌باشد. همچنین کسب نمره بالا به معنای داشتن اعتیاد بالا به اینترنت در بین آزمودنی‌ها است. روایی این پرسشنامه توسط یانگ (۱۹۹۶) از طریق تحلیل عاملی ۰/۷۹ و پایایی آن نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۲ محاسبه شده است. همچنین حکاک و همکاران (۱۳۹۸) روایی صوری این پرسشنامه را با استفاده از نظر چند نفر متخصص، مناسب گزارش کرده و پایایی آن را نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ محاسبه کرده‌اند. در پژوهش حاضر پایایی ابزار مذکور با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۷۷ محاسبه شد.

پرسشنامه راهبردهای مقابله‌ای (WCQ[3]): به منظور سنجش راهبردهای مقابله‌ای شرکت‌کنندگان از پرسشنامه‌ای که توسط لازاروس و فلکمن[4] (۱۹۸۵) تهیه شده استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۶۶ ماده می‌باشد که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نمره-گذاری می‌شود. حداقل نمره ۶۶، حداکثر نمره ۳۳۰ و نقطه برش نیز ۱۹۸ می‌باشد. همچنین کسب نمره بالا به معنای استفاده بیشتر از راهبردهای مقابله‌ای در بین آزمودنی‌ها است. لازاروس و فلکمن (۱۹۸۵) روایی سازه این پرسشنامه را با روش تحلیل عاملی بررسی و گزارش کردند که همه ماده‌های پرسشنامه از بار عاملی بالای ۰/۴۵ برخوردار بود. همچنین پایایی آن را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۰ محاسبه کردند. کیانی و همکاران (۱۳۹۹) نیز روایی پرسشنامه مذکور را با استفاده از تحلیل عاملی ۰/۷۰ و پایایی آن را به روش بازآزمایی به فاصله دو هفته ۰/۷۵ گزارش کرده‌اند. در پژوهش حاضر پایایی ابزار مذکور با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۷۳ محاسبه شد.

پرسشنامه نیازهای روانشناختی (PNQ[5]): به منظور سنجش نیازهای بنیادی روانشناختی شرکت‌کنندگان از پرسشنامه‌ای که توسط لاگواردیا و همکاران[6] (۲۰۰۰) تهیه شده استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۱ ماده می‌باشد بر اساس مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره ۲۱، حداکثر نمره ۱۲۶ و نقطه برش نیز ۷۳/۵ می‌باشد. همچنین کسب نمره بالا به معنای وجود نیازهای بنیادی روانشناختی در بین آزمودنی‌ها است. پرسشنامه مذکور دارای سه خرده مؤلفه شامل؛ خودمختاری، شایستگی و توانایی ارتباط می‌باشد. روایی این پرسشنامه توسط لاگواردیا و همکاران (۲۰۰۰) از طریق تحلیل عاملی ۰/۷۵ و پایایی آن نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شده است. همچنین بحرایی و همکاران (۱۴۰۰) روایی صوری این پرسشنامه را با استفاده از نظر چند نفر متخصص، مناسب

1. internet addiction questionnaire
2. Young
3. ways of coping questionnaire
4. Lazaurus & Folkman
5. psychological needs questionnaire
6. La Guardia & et al

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

گزارش کرده و پایایی آن را نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه کرده‌اند. در پژوهش حاضر پایایی ابزار مذکور با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۰ محاسبه شد.

یافته ها

در این پژوهش ۲۵۰ نفر دانشجو حضور داشت که از بین آن‌ها ۱۷۲ نفر (۶۸/۸۰ درصد) خانم و ۷۸ نفر (۳۱/۲ درصد) نیز آقا بودند. ۱۰۱ نفر (۴۰/۴ درصد) از شرکت کنندگان کمتر از ۲۵ سال، ۸۲ نفر (۳۲/۸ درصد) بین ۲۶ تا ۳۵ سال و ۶۷ نفر (۲۶/۸ درصد) نیز بیشتر از ۳۶ سال سن داشتند. ۱۹۴ نفر (۷۷/۶۰ درصد) از شرکت کنندگان مجرد و ۵۶ نفر (۲۲/۴۰ درصد) نیز متأهل بودند. ۴۳ نفر (۱۷/۲۰ درصد) از شرکت کنندگان شاغل و ۲۰۷ نفر (۸۲/۸۰ درصد) نیز فاقد شغل بودند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار و همبستگی بین متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

جدول ۱- بررسی شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- خودمختاری	۱					
۲- شایستگی	.۲۵**	۱				
۳- توانایی ارتباط	.۴۳**	.۲۸**	۱			
۴- مسأله‌مدار	.۲۵**	.۲۶**	.۲۱**	۱		
۵- هیجان‌مدار	-.۳۹**	-.۲۵**	-.۵۸**	-.۱۸**	۱	
۶- اعتیاد به اینترنت	.۷۲**	-.۴۲**	-.۷۲**	-.۱۵**	.۴**	۱
میانگین	۲۳/۳۵	۱۹/۳۰	۲۸/۴۴	۴۲/۹۷	۴۸/۶۴	۶۱/۹۰
انحراف معیار	۳/۶۰	۲/۷۹	۲/۳۳	۸/۷۶	۷/۱۸	۷/۶۴
کجی	-۰/۷۷۶	۰/۱۱۶	-۰/۴۳۰	۱/۲۲۰	-۰/۵۳۲	-۰/۹۲۵
کشیدگی	-۰/۷۵۷	-۰/۶۵۰	۱/۰۴۴	۰/۸۰۳	۱/۸۲۸	۰/۹۱۴

0/01**P‹0/05 P‹*

با توجه به اینکه شاخص‌های کجی و کشیدگی در محدوده ۲ ± قرار دارد، داده‌ها دارای توزیع نرمال هستند. جهت بررسی رابطه بین آن‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که بین متغیرهای مدل رابطه همبستگی معنی‌داری وجود دارد. برای نمونه رابطه بین اعتیاد به اینترنت با شایستگی (۰/۴۲) منفی و در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار است. این یافته نشان می‌دهد که با کاهش نمرات اعتیاد به اینترنت، نمرات شایستگی افزایش پیدا می‌کند و برعکس، سایر روابط نیز به این صورت قابل تفسیر می‌باشند. در این پژوهش مفروضه هم‌خطی بودن از طریق ارزیابی مقادیر عامل تورم واریانس (VIF) و ضریب تحمل مورد بررسی قرار گرفت. همچنین ضریب تحمل و عامل تورم واریانس متغیرهای پیش‌بین به ترتیب بزرگتر از ۰/۱ و کوچکتر از ۱۰ بودند که نشان می‌دهد مفروضه هم-خطی بودن در بین داده‌های پژوهش حاضر برقرار است. همچنین نتیجه آزمون دوربین- واتسون ۱/۹۸ محاسبه شده که به دلیل قرار گرفتن در بازه ۲/۵۰ الی ۱/۵۰، نشان دهنده استقلال خطاها است. به منظور آزمون مدل مورد نظر یعنی بررسی نقش واسطه‌گری سبکهای مقابله‌ای از روش تحلیل مسیر استفاده شد. پارامترهای اندازه‌گیری روابط مستقیم و غیرمستقیم در شکل ۱ ارائه شده است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

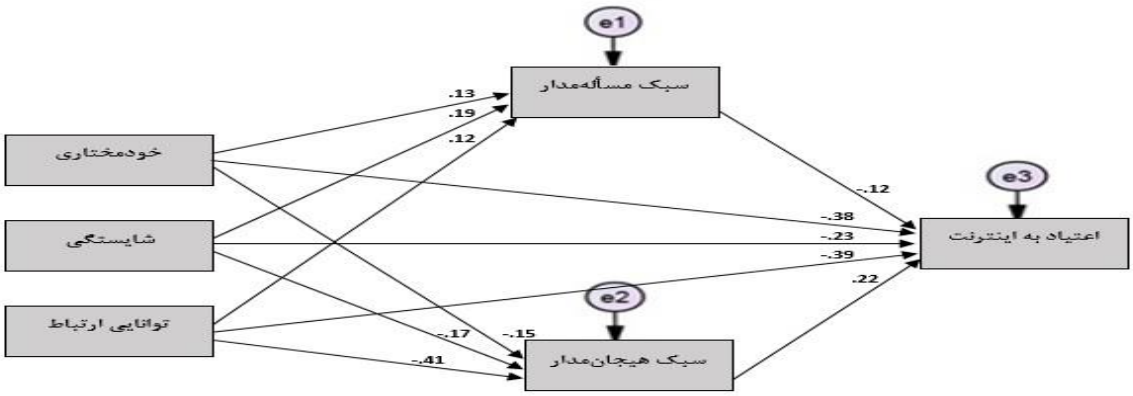

شکل ۱- مدل نهایی تأیید شده

مدل اجرا شده در شکل ۱ نشان می‌دهد که مؤلفه‌های خودمختاری (۰/۳۸-)، شایستگی (۰/۲۳-) و توانایی ارتباط (۰/۳۹-) بر اعتیاد به اینترنت اثر مستقیم دارد. همچنین مؤلفه‌های خودمختاری (۰/۱۳)، شایستگی (۰/۱۹) و توانایی ارتباط (۰/۱۲) بر سبک مسأله‌مدار اثر مستقیم دارد. مؤلفه‌های خودمختاری (۰/۱۵)، شایستگی (۰/۱۷-) و توانایی ارتباط (۰/۴۱-) بر سبک هیجان‌مدار اثر مستقیم دارد. از سوی دیگر سبک مسأله‌مدار (۰/۱۲-) و سبک هیجان‌مدار (۰/۲۲) بر اعتیاد به اینترنت اثر مستقیم دارد. در ادامه جداول مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم گزارش شده است.

جدول ۲- ضرایب اثرات مستقیم متغیرها

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضرایب استاندارد	ضرایب غیراستاندارد	t	سطح معناداری
خودمختاری	اعتیاد به اینترنت	۰/۳۸-	۰/۵۳-	۱۵/۲۵-	<۰/۰۰۱
شایستگی	اعتیاد به اینترنت	۰/۲۳-	۰/۴۰-	۸/۶۷-	<۰/۰۰۱
توانایی ارتباط	اعتیاد به اینترنت	۰/۳۹-	۰/۸۱-	۱۳/۷۳-	<۰/۰۰۱
خودمختاری	سبک مسأله‌مدار	۰/۱۳	۰/۱۰	۱/۱۴	<۰/۰۰۱
شایستگی	سبک مسأله‌مدار	۰/۱۹	۰/۱۵	۵/۳۶	<۰/۰۰۱
توانایی ارتباط	سبک مسأله‌مدار	۰/۱۲	۰/۹	۱/۰۳	<۰/۰۰۱
خودمختاری	سبک هیجان‌مدار	۰/۱۵	۰/۱۲	۲/۹۹	<۰/۰۰۱
شایستگی	سبک هیجان‌مدار	۰/۱۷-	۰/۱۴-	۶/۱۷-	<۰/۰۰۱
توانایی ارتباط	سبک هیجان‌مدار	۰/۴۱-	۰/۸۳-	۱۹/۸۵-	<۰/۰۰۱
سبک مسأله‌مدار	اعتیاد به اینترنت	۰/۱۲-	۰/۰۶-	۴/۴۰-	<۰/۰۰۱
سبک هیجان‌مدار	اعتیاد به اینترنت	۰/۲۲	۰/۱۷	۷/۳۸	<۰/۰۰۱

در جدول ۲ اثرات مستقیم نشان می‌دهد که خودمختاری با مقادیر (۰/۳۸-، t= ۱۵/۲۵- ،p=۰/۰۰۱) بر اعتیاد به اینترنت منفی و معنادار، شایستگی با مقادیر (۰/۲۳-، t= ۸/۶۷- ،p=۰/۰۰۱) بر اعتیاد به اینترنت منفی و معنادار و توانایی ارتباط با مقادیر (۰/۳۹-، t= ۱۳/۷۳- ،p=۰/۰۰۱) بر اعتیاد به اینترنت منفی و معنادار می‌باشد. همچنین اثرات مستقیم خودمختاری با مقادیر (۰/۱۳، t= ۱/۱۴ ،p=۰/۰۰۱) بر سبک مسأله‌مدار مثبت و معنادار، شایستگی با مقادیر (۰/۱۹، t= ۵/۳۶ ،p=۰/۰۰۱) بر سبک مسأله‌مدار مثبت و معنادار و توانایی ارتباط با مقادیر (۰/۱۲، t= ۱/۰۳ ،p=۰/۰۰۱) بر سبک مسأله‌مدار مثبت و معنادار می‌باشد. اثرات مستقیم خودمختاری با مقادیر (۰/۱۵، t= ۲/۹۹ ،p=۰/۰۰۱) بر سبک هیجان‌مدار مثبت و معنادار، شایستگی با مقادیر (۰/۱۷-، t= ۶/۱۷- ،p=۰/۰۰۱) بر سبک هیجان‌مدار منفی و معنادار و توانایی ارتباط با مقادیر (۰/۴۱-، t= ۱۹/۸۵- ،p=۰/۰۰۱) بر سبک هیجان‌مدار منفی و معنادار می‌باشد. از سوی دیگر اثرات

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

مستقیم سبک مسأله‌مدار با مقادیر (۰/۱۲-، ۴/۴۰- =t، ۰/۰۰۱=p) بر اعتیاد به اینترنت منفی و معنادار و سبک هیجان‌مدار با مقادیر (۰/۲۲، ۷/۳۸ =t، ۰/۰۰۱=p) بر اعتیاد به اینترنت مثبت و معنادار می‌باشد.

جدول ۳- ضرایب اثرات غیرمستقیم متغیرها

متغیرهای مستقل	متغیرهای میانجی	متغیر وابسته	ضرایب استاندارد	ضرایب غیراستاندارد	مقدار تی	سطح معناداری
خودمختاری	سبک‌های مسأله‌مدار و هیجان‌مدار	اعتیاد به اینترنت	۰/۰۵	۰/۰۹	۱/۵۹	<۰/۰۲۳
شایستگی		اعتیاد به اینترنت	۰/۰۶	۰/۱۰	۲/۰۲	<۰/۰۱۲
توانایی ارتباط		اعتیاد به اینترنت	۰/۰۸	۰/۱۸	۴/۷۱	<۰/۰۰۹

در جدول ۳ اثرات غیرمستقیم نشان می‌دهد که خودمختاری با مقادیر (۰/۰۵، ۱/۵۹ =t، ۰/۰۲۳=p) با واسطه‌گری سبک‌های مسأله‌مدار و هیجان‌مدار بر اعتیاد به اینترنت مثبت و معنادار، شایستگی با مقادیر (۰/۰۶، ۲/۰۲ =t، ۰/۰۱۲=p) با واسطه‌گری سبک‌های مسأله‌مدار و هیجان‌مدار بر اعتیاد به اینترنت مثبت و معنادار و توانایی ارتباط با مقادیر (۰/۰۸، ۴/۷۱ =t، ۰/۰۰۱=p) با واسطه‌گری سبک‌های مسأله‌مدار و هیجان‌مدار بر اعتیاد به اینترنت مثبت و معنادار می‌باشد. در جدول ۴ شاخص‌های برازش مدل ارائه شده است.

جدول ۴- شاخص‌های برازش مدل آزمون شده

شاخص برازندگی	X^2	X^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	NFI	P
مقادیر مشاهده شده	۶۴۸/۰۱۵	۱/۹۱	۰/۰۷۶	۰/۹۷۰	۰/۹۷۹	۰/۹۶۵	۰/۹۶۳	<۰/۰۰۱
مقادیر مطلوب	-	<۳	<۰/۰۸	>۰/۹۰	>۰/۸۵	>۰/۹۰	>۰/۹۰	-

با توجه به نتایج جدول ۴، برای مدل آزمون شده شاخص نیکویی برازش (GFI)، (۰/۹۷) می‌باشد که بیشتر از (۰/۹۰) می‌باشد. شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته (AGFI)، (۰/۹۷) می‌باشد که بیشتر از (۰/۸۵) می‌باشد. شاخص برازش تطبیقی (CFI)، (۰/۹۶) می‌باشد که بیشتر از (۰/۹۰) می‌باشد. شاخص برازش هنجار شده (NFI)، (۰/۹۶) می‌باشد که بیشتر از (۰/۹۰) می‌باشد. مجذور خی بر درجه آزادی (X^2/df)، (۱/۹۱) می‌باشد که کمتر از (۳) است. همچنین مجذور میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) نیز (۰/۰۷) می‌باشد که کمتر از (۰/۰۸) است. با توجه به این یافته‌ها می‌توان گفت که مدل آزمون شده پژوهش از برازش خوبی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که اثر مستقیم نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت معنادار بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های نیک‌خواه و یوسفی (۱۴۰۰)، ساهین و گلسن (۲۰۲۲) و گائو و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. در تبیین احتمالی اثر نیازهای روانشناختی بر اعتیاد به اینترنت می‌توان گفت خودمختاری زمانی اتفاق می‌افتد که افراد احساس کنند که خود، علت رفتارهایشان هستند و البته همین علت بودن می‌تواند هم پیامدهای مثبت و هم پیامدهای منفی به بار آورد. باید توجه داشت که ناتوانی در سازگاری و انجام موفقیت‌آمیز اعمال ارادی، باعث ایجاد حالات هیجانی منفی همچون استرس و افسردگی در دانشجویان می‌شود و آنان را به سوی استفاده از راهبردهای غیرانطباقی تنظیم شناختی هیجان سوق می‌دهد و این امر بهزیستی هیجانی فرد را کاهش می‌دهد (کوربین و همکاران، ۲۰۲۳). تبیین دیگری که برای این یافته می‌توان نوشت بدین‌گونه است که ارضای نیاز به ارتباط، جهت سازگاری و بقای فرد حیاتی است و فرد در پیوند با دیگران، توجه مثبت دریافت می‌کند. به نحوی که می‌توان گفت این ارتباط، به تنهایی وابسته به شخص نیست و شبکه‌ای از اطرافیان او را شامل می‌شود. بنابراین مدیریت کامل آن صرفاً توسط فرد صورت نمی‌گیرد و دیگران در ارضای نیاز به ارتباط در فرد دخیل هستند. این در حالی است که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان راهبردهای شخصی هستند که نیاز به مدیریت فرد دارند. یعنی این راهبردها تحت کنترل فرد هستند و خود فرد است که به آن‌ها جهت می‌دهد و استفاده از آن‌ها ارتباطی با شبکه اجتماعی و حمایتی فرد ندارد؛ چرا که با رفع

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

نیازهای شخصی (نیاز به خودمختاری و شایستگی) معنا پیدا می‌کنند و این نیازها، اموری فردی محسوب می‌شوند (نیوفلد و همکاران[1]، ۲۰۲۰). از سوی دیگر وجود انگیزه خودمختاری، دانشجویان را به سوی پیوستار انگیزش درونی سوق می‌دهد و این انگیزه درونی به اشتیاق تحصیلی منجر می‌شود. از سوی دیگر ارضا نیازهای اساسی روانشناختی به دلیل حس شایستگی که یکی از خرده مقیاس‌های آن می‌باشد منجر به درگیری بیشتر دانشجویان در فرآیند تحصیل و مشغولیت تحصیلی بیشتر خواهد شد. زمانی که نیاز به استقلال در دانشگاه برآورده می‌شود، دانشجویان تجربه حسی از ارزش و تأیید رفتار در دانشگاه را خواهند داشت و منجر به خودمختاری آنان و داشتن حس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت‌های تحصیلی می‌شود. با برآورده شدن نیاز به ارتباط، روابط عاطفی و صمیمانه در محیط تحصیلی بهینه بوده و این ارتباط بر ساختار انگیزشی دانشجویان اثر می‌گذارد، زیرا حمایت ادراک شده ناشی از آن، سبب بهتر انجام دادن وظایف دانشگاه و در نتیجه مشغولیت بیشتر تحصیلی می‌شود. در چنین شرایطی دانشجویان در حد برآورده نمودن نیازهای تحصیلی خودشان از اینترنت استفاده خواهند نمود و هرگز به صورت اعتیادگونه به سمت اینترنت نخواهند رفت (محمدزاده و همکاران، ۱۴۰۰).

در تبیین دیگری از این یافته می‌توان گفت ریشه بسیاری از اختلال‌های روانی و مشکلات رفتاری، از جمله اعتیاد به اینترنت، ناشی از ناتوانی افراد در تحلیل صحیح و مناسب خود و موقعیت خویش و نیز بی‌کفایتی افراد برای رویارویی با موقعیت‌های دشوار است. می‌توان انتظار داشت افرادی که از راهبرد مقابله‌ای مسأله‌مدار سود می‌جویند، واقع‌گرایانه عمل می‌کنند و آمادگی مواجهه با مسائل و مشکلات روزمره را دارند و کمتر به رفتارهای اعتیادآور روی می‌آورند. همچنین راهبردهای کارآمد مقابله از طریق افزایش اعتماد به خویشتن، مهارت‌های حل مسأله را بهبود می‌بخشد و به رضایت بیشتر منجر می‌شود (کاسال و فیوراوانتی[2]، ۲۰۲۳). ویژگی دیگر افرادی که از راهبرد کارآمد استفاده می‌کنند، سطح تنش پایین است. پایین بودن سطح تنش هیجانی باعث می‌شود که فرد در سایه آرامش روانی بهتر بتواند از مهارت‌های شناختی و پویا برای مقابله با مشکل استفاده کند و به هنگام داشتن مشکلات در زندگی به سوی اینترنت و مواد اعتیادآور کشانده نشود و بتواند از مهارت‌های کارآمد برای مقابله مؤثر استفاده کند (مانوج[3] و همکاران، ۲۰۲۲).

بخش دیگری از نتایج این پژوهش حاکی از این بود که اثر غیرمستقیم نقش نیازهای روانشناختی دانشجویان در اعتیاد به اینترنت با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای معنادار بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های علاقه‌بند و همکاران (۱۳۹۹)، کیانی و همکاران (۱۳۹۹)، ایز (۲۰۲۳) و لای و همکاران (۲۰۲۳) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت سبک‌های مقابله‌ای شامل رفتارها و عملکردهایی است که افراد در جهت اصلاح و تغییر محیط تهدید کننده انجام می‌دهند. به عبارتی دیگر این سبک‌ها به تلاش افراد برای مواجهه مستقیم با اتفاق و مشکل به وجود آمده اشاره دارد. سبک‌های مقابله‌ای عملکردهای مستقیم شناختی فرد است که به منظور تغییر و اصلاح شرایط تهدید کننده محیطی انجام می‌گیرد و در موقعیت‌هایی بروز می‌کند که برای فرد قابل کنترل یا قابل تغییر باشد. برخی از روش‌های عملی در راهبرد مسئله‌مدار، استفاده از تجربیات گذشته، واقع‌بینی، جمع‌آوری اطلاعات بیشتر برای حل مشکل، مشورت و توجه به نقاط مثبت مسئله هستند (لاکورس و همکاران، ۲۰۱۸). از آنجا که افراد با کیفیت زندگی و رضایت از زندگی بالا از راهبرد مسئله‌مدار استفاده می‌کنند، در نتیجه توانایی بیشتری در مهار فشارهای روانی دارند، بنابراین کمتر از شیوه‌های مقابله هیجان‌مدار استفاده می‌کنند، اما توانایی کنترل و مهار فشارهای روانی در افرادی که اعتیاد به اینترنت دارند به علت شکست در استفاده درست از راهبردهای مسئله‌مدار، احساس فقدان کنترل بر زندگی و پریشانی بیش از حد، آسیب می‌بینند و به این علت بیشتر از سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار در مواجه با مشکلات زندگی بهره می‌برند. از سویی دیگر روش مقابله هیجان‌مدار در موقعیت‌هایی دیده می‌شود که فرد احساس کند موقعیت غیرقابل کنترل است. افرادی که از راهبردهای ناسازگارانه یا همان هیجان‌مدار استفاده می‌کنند دور باطل و فزآینده‌ای از اضطراب و نگرانی را تجربه می‌کنند که به تشدید فشارهای روانی، کاهش اعتماد به نفس، بروز بیماری‌های جسمی، افسردگی و عواقب آن که شامل گرایش به سمت رفتارهای پرخطر از جمله اعتیاد به اینترنت است، منجر می‌شود (الزوبی و همکاران، ۲۰۱۹). این افراد به جای تمرکز بر مشکل و حل آن، بیشتر در پی آن هستند تا پیامدهای هیجانی منفی ناشی از عامل استرس‌زا را مهار کنند و تحت تأثیر این سبک قرار می‌گیرند و به جای مقابله با آن از کنار مشکلات رد می‌شوند. می‌توان گفت که این الگو گرایش به اعتیاد به اینترنت، مشکلات اجتماعی و روانشناختی را افزایش داده و دور باطلی را به وجود می‌آورد. بنابراین در افرادی که وابستگی بیش از حد به اینترنت دارند و کیفیت و رضایت از زندگی آن‌ها کاهش پیدا کرده است، در مواجهه با مشکلات از راهبرد هیجان‌مدار استفاده خواهند کرد و از این جهت به نظر می‌رسد در اینگونه افراد خطر درگیر شدن در رفتارهای پرخطر بالا خواهد رفت (بامستراک و همکاران، ۲۰۱۹). در نتیجه به نظر می‌رسد این افراد استعداد بیشتری در زمینه گرفتار شدن

1. Neufeld & et al
2. Casale & Fioravanti
3. Manoj

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

در دام اعتیاد به اینترنت را دارند. با این نوع الگوی کاهش کیفیت و رضایت از زندگی، این افراد دارای ارتباط بین‌فردی و اجتماعی ضعیف‌تر می‌شوند؛ در نتیجه آسیب‌پذیرتر خواهند بود و در نهایت یاس، ناامیدی و شکست بیشتری را تجربه خواهند کرد. بنابراین به دلیل داشتن روحیه ضعیف‌تر، توان مقابله کمتری در مقابله با گرایش به اعتیاد به اینترنت خواهند داشت و به احتمال بیشتری به سمت رفتارهای پرخطر از جمله اعتیاد به اینترنت گرایش پیدا خواهند کرد.

با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت نیازهای روانشناختی با واسطه‌گری سبک‌های مقابله‌ای می‌تواند مدل اعتیاد به اینترنت در دانشجویان را تبیین کند. محدودیت‌های این پژوهش بدین شرح بودند: ۱) ابزار به‌کار رفته در این پژوهش پرسشنامه بود و افراد ممکن است به دلایل مختلف، واقعیت‌ها را منعکس نکنند. ۲) این پژوهش در بین دانشجویان کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار صورت گرفت. ۳) استفاده هم‌زمان از سه نوع پرسشنامه باعث طولانی شدن مدت پاسخگویی و خستگی آن‌ها شد. ۴) روش نمونه‌گیری در دسترس بود. ۵) عدم کنترل همه متغیرهای مداخله‌گر مثل سن، میزان درآمد و میزان علاقه به اینترنت از دیگر محدودیت‌ها بود. پیشنهادهای پژوهش حاضر بدین شرح می‌باشد؛ الف) در پژوهش‌های بعدی، متغیرهای مداخله‌گر مانند سن، میزان درآمد و میزان علاقه به اینترنت مورد مطالعه و کنترل واقع شود. ب) نظیر این پژوهش در دانشگاه‌های آزاد اسلامی سایر استان‌ها نیز انجام شود تا یافته‌های دقیق‌تری در این رابطه ارائه شود. ج) برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز، علاوه بر پرسشنامه از ابزارهای دیگری همچون مصاحبه استفاده گردد. د) در مورد آخرین یافته‌های مربوط به مضرات اعتیاد به اینترنت به دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار اطلاعات لازم داده شود تا بتوانند به نحو مطلوب از اینترنت استفاده نمایند. ه) کارگاه‌های آموزشی با مضامین مهارت‌های ارتباطی برای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار برگزار گردد.

منابع

بحرایی، ژ.، حسینی، س.ع. و باصری، ا. (۱۴۰۰). مدل‌یابی تاب‌آوری خانواده بر اساس شادمانی زناشویی، نیازهای بنیادین روانشناختی و معنویت با نقش میانجی تنظیم هیجان. *فصلنامه سبک زندگی با محوریت سلامت*، ۵(۴)، ۹۸-۸۵. https://www.sid.ir/paper/413091/fa

حکاک، س. م.، کاظمی، ش. و کاکاوند، ع. (۱۳۹۸). رابطه آسیب‌های دوران کودکی و تجارب تجزیه‌ای با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان. *نشریه مطالعات روان‌شناختی*، ۱۵(۱)، ۳۹-۲۳. https://www.sid.ir/paper/67662/fa

خانجانی، م.، قنبری، ف. و نعمتی، ا. (۱۳۹۸). بررسی ارتباط کارکرد خانواده، سبک دلبستگی و سبک‌های تربیتی والدین با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۶)، ۱۴۲-۱۲۱. https://qccpc.atu.ac.ir/article_9415.html

عسکریان، ف.، قوامی، و.، شاکری، م.ت. و جمالی، ج. (۱۴۰۱). اعتبارسنجی نسخه فارسی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت: مقایسه مدل چندشاخصی چندعلیتی با مدل چندشاخصی چندعلیتی چندگروهی. *مجله پایش*، ۲۱(۳)، ۳۰۷-۲۹۷. https://www.sid.ir/paper/966301/fa

علاقبند، ل.، شریفی، ح.پ.، فرزاد، و.ا. و آقایوسفی، ع. (۱۳۹۹). پیش‌بینی طلاع عاطفی بر اساس سواد عاطفی، سبک‌های مقابله‌ای، کیفیت زندگی، هیجان‌خواهی با میانجی‌گری تاب‌آوری. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹(۹۰)، ۷۴۳-۷۳۳. https://psychologicalscience.ir/article-1-603-fa.html

کیانی، ا.ر.، فتحی، د.، هنرمند، پ.، عبدی، س. و استاجی، ر. (۱۳۹۹). رابطه سبک‌های دلبستگی، حمایت اجتماعی و سبک‌های مقابله‌ای با تاب‌آوری روانشناختی در افراد دارای تجربه سوگ: ارائه مدل تحلیل مسیر. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۱(۴۱)، ۱۸۰-۱۵۷. https://qccpc.atu.ac.ir/article_10746.html

محمدزاده، م.، افتخار، ز.، بختیارپور، س. و جوهری‌فرد، ر. (۱۴۰۰). تدوین مدل مشغولیت تحصیلی بر اساس نیازهای بنیادین روانشناختی دانش‌آموزان در مدرسه با میانجی‌گری کنترل آگاهانه تحصیلی در دانش‌آموزان اهمال‌کار. *مجله تازه‌های علوم شناختی*، ۲۳(۱)، ۹۴-۸۵. https://icssjournal.ir/browse.php?a_id=1225&sid=1&slc_lang=fa&ftxt=0

میرزایی، ا.، درتاج، ف.، سعدی‌پور، ا.، ابراهیمی‌قوام، ص. و دلاور، ع. (۱۳۹۹). رابطه محیط حامی خودپیروی با بهزیستی تحصیلی: نقش واسطه‌ای نیازهای اساسی روانشناختی. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹(۸۷)، ۳۱۱-۲۹۹. https://psychologicalscience.ir/article-1-697-fa.html

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

نیک‌خواه، م. و یوسفی، ف. (۱۴۰۰). رابطه بین ارضای نیازهای اساسی روانشناختی در مدرسه و بهزیستی هیجانی دانش‌آموزان: نقش واسطه‌گری راهبردهای تنظیم هیجان. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰(۹۹)، ۴۲۶-۴۱۳. https://www.sid.ir/paper/399884/fa

هومن، ح.ع. (۱۳۹۷). *مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم‌افزار لیزرل*. تهران: انتشارات سمت. https://www.adinehbook.com/gp/product/9644599624

Alzoubi, F.A., Al-Smadi, A.M., Gougazeh, Y.M. (2019). Coping Strategies Used by Syrian Refugees in Jordan. *Clin Nurs Res*, 28(4), 396-421. DOI: 10.1177/1054773817749724

Baumstarck, K., Chinot, O., Tabouret, E., Farina, P., Barrié, M., Campello, et al. (2018). Coping strategies and quality of life: a longitudinal study of high-grade glioma patient-caregiver dyads. *Health Qual Life Outcomes*, 16(1), 157-169. https://doi.org/10.1186/s12955-018-0983-y

Blachino, A., Przepiokra, A., Benvenuti, M., Mazzoni, E., Seidman, G. (2018). Relations between Facebook Intrusion, Internet Addiction, Life Satisfaction, and Self-Esteem: a Study in Italy and the USA. *Int J Ment Health Addict*, 17(4), 793–805. https://doi: 10.1007/s11469-018-0038-y

Casale, S., Fioravanti, G. (2023). Internet addiction: Theoretical models, assessment and intervention. *Encyclopedia of Child and Adolescent Health*, 3, 351-360. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-818872-9.00143-6

Corbin, C.M., Downer, J.T., Lowenstein, A.E., Brown, J.L. (2023). Reconsidering teachers' basic psychological needs in relation to psychological functioning across an academic year. *Teaching and Teacher Education*, 123, 103989. https://doi.org/10.1016/j.tate.2022.103989

Gao, Q., Zheng, H., Sun, R., Lu, S. (2022). Parent-adolescent relationships, peer relationships, and adolescent mobile phone addiction: The mediating role of psychological needs satisfaction. *Addictive Behaviors*, 129, 107260. https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2022.107260

Iz, F.B., (2023). The impact of intolerance of uncertainty on coping styles among nursing students: The moderating role of descriptive properties. *Nurse Education in Practice*, 66, 103518. https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103518

LaCourse, A., Listwan, S.J., Reid, S., Hartman, J.L. (2015). Recidivism and Reentry: The Role of Individual Coping Styles. *Crime Delinq*, 65(1), 46-68. https://doi.org/10.1177/0011128718790497

La Guardia, J.G., Ryan, R.M., Couchman, C.E., Deci, E.L. (2000). Within-person variation in security of attachment: a self-determination theory perspective on attachment, need fulfillment, and well-being. *Journal of personality and social psychology*, *79*(3), 367-384. DOI:10.1037/0022-3514.79.3.367

Lai, W., Li, W., Guo, L., Wang, W., Xu, K., Dou, Q., et al. (2023). Association between bullying victimization, coping style, and mental health problems among Chinese adolescents. *Journal of Affective Disorders*, 324, 379-386. https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.12.080

Lazarus, R.S., Folkman, S. (1985). *Stress, appraisal, and coping*. New York: Springer. https://www.worldcat.org/title/stress-appraisal-and-coping/oclc/609341596

Lei, H., Cheong, C.M., Li, S., Lu, M. (2018). The relationship between coping style and Internet addiction among mainland Chinese students: A meta-analysis. *Psychiatry Res*, 270, 831-841. https://doi: 10.1016/j.psychres.2018.10.079

Manoj, K.S., Hallford. D.J., Nitin, A. (2022). Psychometric evaluation of the internet addiction test in India. *Asian Journal of Psychiatry*, 73, 103136. https://doi.org/10.1016/j.ajp.2022.103136

Neufeld, A., Mossière, A., & Malin, G. (2020). Basic psychological needs, more than mindfulness and resilience, relate to medical student stress: A case for shifting the focus of wellness curricula. *Medical Teacher*, 5(2), 1-12. https://doi.org/10.1080/0142159X.2020.1813876

Sahin, E.E., Gulsen, F.U. (2022). The mediating role of self-leadership in the relationship between basic psychological needs satisfaction, academic self-efficacy and career adaptability of Turkish undergraduates when life satisfaction is controlled. *Personality and Individual Differences*, 195, 111709. https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111709

Seki, T., Hamazaki, K., Natori, T., Inadera, H. (2019). Relationship between internet addiction and depression among Japanese university students. *J Affect Disord*, 256, 668-672. https://doi: 10.1016/j.jad.2019.06.055

Tahir, M.J., Malik, N.I., Ullah, I., Khan, H.R., Perveen, S., Ramalho, R., et al. (2021). Internet addiction and sleep quality among medical students during the COVID-19 pandemic: A multinational cross-sectional survey. *PloS One*, 16, e0259594. https://doi.10.1371/journal.pone.0259594

Young, K.S. (1996). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyber psychology & Behavior*, 1(3), 237-244. https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]